

УДК 374.311.24:378.663(477)

**METHODS OF TEACHER'S EDUCATIONAL WORK WITH YOUTH
STUDENTS UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE
МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НАСТАВНИКА ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ
МОЛОДДЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Matsenko L.M. / Маценко Л.М.*s.p.s. associate professor / к. пед. н., доцент***Brychka I.V. / Бричка І.В.***master's student / студентка магістратури***Melnyk A.O. / Мельник А.О.***master's student / студентка магістратури**National University of Life and Environmental of Ukraine,**Kyiv, Heroes of Defense, 15, 03040**Національний університет біоресурсів і природокористування України,**Київ, Героїв Оборони, 15, 03040*

Анотація. У роботі розглядаються напрямки виховної роботи наставника із студентською групою в умовах війни.

Ключові слова: виховання, студенти, наставник, війна.

Вступ.

Рік, що минає, приніс нам багато горя, смутку, переживань. Але ми, наставники, не маємо права опускати руки, адже на нас лежить відповідальність за студентів підопічних груп. Серед студентів Національного університету біоресурсів і природокористування України (далі НУБіП України) є сміливці, які з перших днів війни стали на захист України. Є, на жаль, болючі втрати. Є студенти, які змушені були жити в окупації, втратили рідних людей та свої домівки. Є й такі, хто, рятуючись, поїхав до іншої країни. Тому підтримка наставника і однокласників у даній ситуації є необхідною.

Основний текст.

Найважливішими напрямками виховної роботи з групою сьогодні стали такі: психологічна і емоційна підтримка, навчання правилам поведінки в умовах воєнного стану, підтримка студентів пільгових категорій, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, залучення молоді до різних видів волонтерства, патріотичне виховання, розвиток критичного мислення та медіаграмотності.

У цих надскладних умовах студенти найбільше потребують розуміння і підтримки. Наставник повинен постійно тримати зв'язок з групою, за потреби вміти надати психологічну допомогу.

Навчаючи правилам поведінки в умовах воєнного стану та проводячи інструктажі, потрібно обговорити алгоритми дій під час повітряних тривог за умови перебування в університеті, у гуртожитку, вдома, правила поводження з вибухонебезпечними предметами, надання першої медичної допомоги.

Необхідно використати всі можливості для підтримки студентів пільгових категорій, надати допомогу при оформленні соціальних стипендій, переведенні на місце державного замовлення.

Варто додати, що студенти НУБіП України не тільки отримують допомогу, але і надають її іншим, займаючись різними видами волонтерства як в Україні,

так і за кордоном.

В умовах війни наставники не припиняють виховувати громадянина і патріота України, в університеті проводяться круглі столи, конференції, перегляди патріотичних фільмів. Під час занять викладачі і студенти щодня приєднуються до загальнонаціональної хвилини мовчання за всіма загиблими у цій війні.

Потрібно продовжувати працювати над розвитком критичного мислення. В умовах війни ми бачимо страшні наслідки ворожої пропаганди, поширення фейків. Нажаль, часто ціллю пропаганди стає молоде покоління, яке легше піддається впливу.

Наставникам варто також використовувати у своїй роботі матеріали щодо ролі куратора у формуванні виховного мікросередовища [1], організаційної діяльності тьютора [2], гуртування колективу [9; 10] та подолання спадів у згуртованості групи [7], формування естетичної культури студентів [8], негативного впливу тютюнопаління та вейпінгу на здоров'я молоді [3; 4], методики виховної роботи вихователя у студентському гуртожитку [5], організації виховної роботи наставника [6] та інші.

Для наставників академічних груп важливим є питання змісту виховної діяльності. На нашу думку, наставник має володіти методиками національно-патріотичного, естетичного, превентивного, економічного, громадянського, патріотичного, гендерного та інших напрямів виховання. Реалізуючи означені напрями, наставникам потрібно особливу увагу звертати на формування здорового способу життя студентів. Вкрай необхідно спілкуватися зі студентами на теми паління, вживання алкоголю та наркотиків, статевої поведінки.

На нашу думку, наставник потрібен групі, особливо в умовах війни. Діяльність наставника є важливою у перші роки існування групи. Нажаль сучасні студенти не прагнуть до об'єднання у колектив, більшість з них тримаються окремо від усіх, у спілкуванні з однокласниками частіше використовують смартфон, рідше вступають у особисте спілкування. Нікуди не поділись труднощі адаптації, з якими зустрічаються усі студенти першого курсу. Наставник став для студента основною пов'язуючою ланкою із деканатом факультету, завідувачем випускової кафедри, підрозділами університету. Більшу частину важливої інформації студенти отримують саме через наставника. Водночас у наукових дослідженнях з теорії і методики виховної роботи підкреслюється, що орієнтація тільки на освітню діяльність посприяла відходу значної частини науково-педагогічних працівників від виховної роботи, до масового її згорання у закладах вищої освіти, що є негативною тенденцією.

Разом із тим, у сучасних психолого-педагогічних дослідженнях наголошується, що одним із важливих факторів впливу на формування особистості студента залишається мікросередовище. Саме у малих групах відбувається дієвий вплив на формування особистості, створюється психологічний клімат, який впливає на комфорт чи дискомфорт у стосунках між людьми, виховуються позитивні чи негативні риси характеру, переконання, погляди, ідеали, інтереси, цінності, норми поведінки. Таким виховним мікросередовищем для студента є академічна група.

Наставникам знадобляться знання і вміння щодо виховної роботи з колективом студентів, а саме, методик вивчення особистості і колективу, гуртування групи, створення сприятливого психологічного клімату, організації студентського самоврядування.

Тому перед вишами постає завдання створення освітнього середовища, що має відповідати сучасним вимогам суспільства, що потребує творчих, компетентних, ініціативних фахівців-особистостей. У реалізації окресленого завдання важлива роль відводиться наставнику (тьютору), який має сприяти врахуванню якостей, здатностей, формуванню індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти, адже його діяльність здебільшого спрямована на індивідуалізацію процесу навчання, стимулювання студента до самостійного оволодіння знаннями [2].

Куратор, який у закладі вищої освіти виконує обов'язки тьютора, повинен реалізовувати виховну, організаторську та комунікативну функції. Адже саме виховна діяльність закладу освіти дозволяє сформувати у студентів цінності суспільства, що відповідає викликам сучасності та є складником світогляду особистості [1].

Проблема виховання студентської молоді взагалі та педагогічної діяльності наставника зокрема потребує подальшого дослідження. На нашу думку, варто зосередити свою увагу на таких аспектах означеної проблеми: вирішення питання матеріального і морального стимулювання викладачів, які виконують обов'язки наставників студентських груп; теоретичне обґрунтування та практичне застосування системи виховної роботи, складовою якої є діяльність наставника; вдосконалення виховної роботи наставника з урахуванням сучасного зарубіжного досвіду; експериментальна робота з удосконалення виховної роботи наставника зі студентською молоддю.

Висновки.

Останнім часом наша країна переживає доленосні події – Революція Гідності, подвиг Героїв Небесної Сотні, збройне протистояння на сході країни і повномасштабна війна з Росією. Українці воюють за волю, незалежність, за збереження народу України, який країна-терорист намагається знищити. Нажаль іноді Росії вдається залучати українських підлітків, молодь на свою сторону, отримувати від них важливу інформацію. Такі випадки чітко засвідчили життєву необхідність щодо активізації національно-патріотичного виховання дітей та молоді, що є питанням національної безпеки.

Отже, шановні наставники, працюємо на нашому освітянському фронті, підтримуємо молоде покоління і віримо у перемогу. Слава Україні! Героям слава!

Література:

1. Васюк О. В. Роль куратора у формуванні виховного мікросередовища закладу вищої освіти. *Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс* : матеріали міжнарод. дистанційної наук. Конференції (Миколаїв, 13 листопада 2020 р.) Т. 3. Миколаїв : МЦНД, 2020. С. 61–62.

2. Васюк О. В. Організаційна діяльність тьютора у закладах вищої освіти. *Наук. вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України*. 2017. Вип. 277. С. 38–42.

3. Маценко Л.М. Вплив вейпінгу на здоров'я молоді: що потрібно знати про шкоду електронних сигарет. *Научный взгляд в будущее*. Міжнародна наук.-практ. конф. «Будущее человечества в результатах сегодняшних научных исследований '2019» (11-12 ноября 2019 г.) Вып.15. Том 2. Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2019. С. 93-97.

4. Маценко Л.М., Костюк М.М., Бондаренко Н.А. Виховання несприйнятливості до тютюнокуріння. *Проблеми освіти: Наук. зб.* Київ : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2007. Вип. 53. С. 111-115.

5. Маценко Л.М. Методика виховної роботи вихователя у студентському гуртожитку. *SWORLD Journal*. International periodic scientific journal. ONLINE. Issue N 13, June 2017, P. 52-60.

6. Маценко Л.М. Організація виховної роботи наставника студентської групи. *Соціокомунікативний простір України: історія та сьогодення (до 150-річчя від дня народження Лесі Українки)* : зб. матеріалів всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 25-26 лютого 2021 р.). Київ : «Міленіум», 2021.

7. Маценко Л.М. Причини спаду згуртованості студентської групи та методика їх нейтралізування. *Соціально-гуманітарний вісник*: зб. наук. пр. Вип. 29-30. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2019. С. 35-39.

8. Маценко Л.М., Романюк І.Р. Формування естетичної культури студентської молоді в НУБіП України. *Сборник научных трудов SWord* : Материалы международ. научно-практ. конф. «Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте, производстве и образовании '2014». Выпуск 2. Том 10. Иваново: МАРКОВА АД, 2014. С. 68-74.

9. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання : навч. посіб. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.

10. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання : навч.-метод. посіб. Вид. 2-ге, доп., перероб. Київ : «ЦП «Компринт», 2014. 238 с.

Abstract. *The work examines the directions of the mentor's educational work with a student group in wartime conditions.*

Key words: *education, students, mentor, war.*

Стаття надіслана: 23.01.2023.

© Маценко Л.М., Бричка І.В., Мельник А.О.